

Granskningsrapport

Datum 2017-01-10

Dnr: 2016/KS 0350

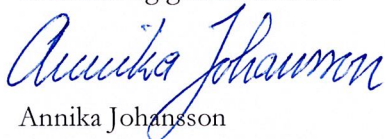
Förskolan Ballongen

Huvudman: Tyresö kommun

Förskolechef: Liisa Norberg

Granskningen genomfördes: oktober 2016 - januari 2017

Granskning genomförd av:

Annika Johansson

kvalitetscontroller

annika.johansson@tyreso.se

Robert Sirviö

kvalitetscontroller

robert.sirvio@tyreso.se

Granskningsrapporten godkänns och överlämnas till barn- och utbildningsförvaltningen för eventuella åtgärder med anledning av granskningen.

Tyresö den 10 januari 2017

Catrin Ullbrand

chef för kvalitetsbeten

catrin.ullbrand@tyreso.se

Innehållsförteckning

1	Bakgrund.....	4
2	Förskolans uppdrag.....	4
3	Syfte med granskningen.....	4
4	Metod	4
5	Senaste granskning och uppföljning.....	5
6	Verksamhetens förutsättningar.....	5
7	Normer och värden.....	11
8	Utveckling och lärande	12
9	Barns inflytande.....	17
10	Förskola och hem.....	18
11	Övergång och samverkan	19
12	Uppföljning, utvärdering och utveckling	19
13	Referenser	23
14	Bilaga1.....	24

Sammanfattning förskolan Ballongen

-

Förskolan har en stimulerande miljö med tillgång till varierat och formbart material för skapande, utforskande och upplevelser som gynnar barns fantasi och kreativitet.
-

På förskolan finns goda exempel på dokumentation som ger förutsättningar för att kunna utveckla den vidare till pedagogisk dokumentation.
-

Förskolans blogg är ett gott exempel på hur man kan synliggöra verksamheten och barns lärande.
-

På förskolan finns en tydlig grundstruktur för det systematiska kvalitetsarbetet, men den behöver förankras i verksamheten.

Kvalitetsnivåer vid tillsyn är visualiserade genom färgsättning:

	Grön innebär en stark sida hos verksamheten och kan utgöra ett gott exempel för andra.
	Gul innebär att verksamheten har områden som kan utvecklas.
	Röd innebär att verksamheten uppvisar risker och brister som behöver åtgärdas.

1 Bakgrund

Kommunen har tillsynsansvar enligt skollagen 26 kap. 4 § för fristående förskolor vars huvudman kommunen har godkänt enligt skollagen 2 kap. 7 §. Kommunstyrelsen i Tyresö kommun beslutar årligen om en granskningsplan för fristående och kommunal verksamhet. Enligt granskningsplanen ska såväl de fristående som de kommunala förskolorna i Tyresö kommun granskas (tillsyn när det gäller de fristående förskolorna) vart tredje år. Uppföljning av verksamheterna genomförs minst en gång mellan granskningarna. Granskningen utförs av kvalitetsenheten, som ingår i avdelningen medborgarfokus, kommunstyrelseförvaltningen.

2 Förskolans uppdrag

Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Verksamheten ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn som deltar. Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnens behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. (Lpfö 98, reviderad 2016).

3 Syfte med granskningen

Syftet med granskningen är att ge en nulägesbeskrivning av hur verksamheten på förskolan Ballongen arbetar mot förskolans uppdrag.

4 Metod

Beskrivning och bedömning baserar sig på:

- dokumentgranskning, se Referenser
- observationer av verksamheten
- intervjuer med förskolechef, pedagoger och kock
- webbenkät till föräldrar.

En särskild webbenkät till föräldrar med anledning av granskningen har genomförts under perioden 9 december – 16 december. Föräldrarna har fått ta ställning till/bedöma olika påståenden om verksamheten. 52 procent (66 svaranden) av barnens föräldrar har svarat på enkäten. De har också getts möjlighet att kommentera varje bedömning i fritext.

Förskolechefen har haft möjlighet att faktagranska innehållet i rapporten.

Granskningsrapporten lämnas över till barn- och utbildningsförvaltningen som avgör om åtgärder behöver vidtas. Rapporten presenteras för barn- och utbildningsnämnden och därefter publiceras rapporten på www.tyreso.se.

5 Senaste granskning och uppföljning

Senaste granskning av förskolan Ballongen genomfördes i oktober 2013. I den konstaterades att:

- Rutiner för hur uppföljning av barnskyddsronden ska gå till behöver upprättas både centralt och lokalt
- Avsaknaden av hållskydd på spisarna behöver åtgärdas snarast
- Registerutdrag saknas för tre anställda. Detta behöver åtgärdas omgående.

I uppföljningen 2014 konstaterades att utvecklingsområdet och bristerna hade åtgärdats. Vad beträffar hållskydden så saknas de fortfarande på de äldre spisarna. För att kunna använda dessa måste en strömbrytare slås på. Strömbrytaren är utom räckhåll för barnen.

6 Verksamhetens förutsättningar

6.1 Allmänt om förskolan

Förskolan Ballongen bildar tillsammans med förskolan Dalstugan enheten Krusboda/Dalen och verksamheten är inspirerad av Reggio Emilia- filosofin¹. På förskolan finns sju avdelningar med totalt 128 inskrivna barn.

6.2 Förskolans organisation

Huvudman

Förskolan Ballongen är en kommunal förskola med Tyresö kommun som huvudman.

Förskolechef

Det pedagogiska arbetet vid en förskoleenhet ska enligt skollagen ledas och samordnas av en förskolechef som särskilt ska verka för att utbildningen utvecklas. (2kap. 9§ skollagen) Som förskolechef får bara den anställas som genom utbildning och erfarenhet har pedagogisk insikt. (2kap.11§ skollagen).

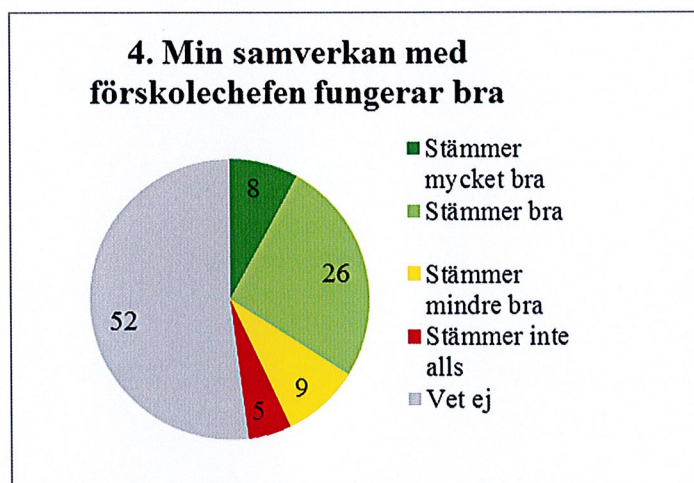
Ett aktivt och nära ledarskap skapar goda förutsättningar för att utveckla verksamheten mot de nationella målen. Förskolechefens kunskaper om det dagliga arbetet är viktigt för att kunna kommunicera med medarbetarna kring mål och visioner för verksamheten, fånga upp sådant som behöver utvecklas och föra en dialog om lärandemiljön (Skolverkets allmänna råd för förskolan).

Huvudmannen har anställt en förskolechef som också är chef för förskolan Dalstugan. Hon tillträdde sin tjänst 1 mars 2016. Hon är utbildad barnskötare, förskollärare, lärare för de yngre åldrarna, pedagogista, ateljérista och har läst delar av magisterprogrammet i pedagogik. Hon har flera års erfarenhet som förskollärare och hon har bland annat undervisat i läroplansteorier, pedagogisk dokumentation, etik, estetik och matematik vid Stockholms universitet.

¹ Reggio Emilia är ett pedagogiskt arbetsätt/filosofi som bygger på tron på människans möjligheter, en respekt för barnet och en övertygelse att alla barn föds rika och intelligenta med en inneboende drivkraft att utforska världen.

Förskolechefen lyfte i intervjun fram förskollärarnas särskilda ansvar för att genomföra och utveckla den pedagogiska verksamheten. Under hösten 2016 har hon börjat diskutera förskolläraryrollen mer med pedagogerna. Enligt henne behöver tydliga förväntansdokument för både förskollärare och barnskötare arbetas fram. Hon berättade vidare att hon tillsammans med pedagogerna vill arbeta vidare med de pedagogiska miljöerna, tillföra nytt material och utveckla den pedagogiska dokumentationen. Arbetsmiljön och sjukfrånvaron är andra områden att arbeta med för att den redan goda kvaliteten ska kunna bibehållas och utvecklas ytterligare.

I intervjun berättade förskollärarna att förskolechefen leder det pedagogiska arbetet genom att utmana och fördjupa. De anser vidare att det behövs fler diskussioner/feedback om var och ens uppdrag och roller.

65 föräldrar har svarat. Andelen svar redovisas i procent.

Förskolläraren

Endast den som har legitimation som förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisning i förskolan. Enligt skollagen skall undervisning ske i alla skolformer, så även i förskolan. Skollagen definierar undervisning som målstyrda processer som under ledning av lärare och förskollärare syftar till utveckling och lärande (1 kap. 3 §, 2 kap. 13§ Skollagen).

Förskolläraren har enligt läroplanen ett särskilt och övergripande ansvar för kvaliteten i verksamheten och att den kontinuerligt utvecklas. I ansvaret ingår att tillsammans med övriga pedagoger i arbetslaget arbeta för att ge barnens förutsättningar att utvecklas i riktning mot läroplanens strävansmål (Lpfö 98).

Förskollärarna lyfte fram i intervjun vikten av att förskollärarna har det yttersta ansvaret för att driva utvecklingen framåt, men att hela arbetslaget måste göras delaktiga i detta arbete. De berättade att formell förskolläraryt utbildning är en viktig förutsättning för utvecklingsarbetet, men menade också att bara för att man är förskollärare på papperet så behöver det inte betyda att man är det i praktiken.

Två av förskollärarna är lagledare på förskolan och ingår tillsammans med förskolechefen i förskolans ledningsgrupp.

Samarbete:

Vi såg vid våra besök att de olika avdelningarna samarbetar med varandra på olika sätt. Till exempel sker detta i samband med planeringar och reflektioner, frukost och olika traditioner. Utöver detta sker samverkan på de pedagogiska forumen då pedagoger från de olika avdelningarna träffas för att lära av varandra.

Resurser

Vid tillfället för granskningen arbetar 24 pedagoger på förskolan (21,68 årsarbetare) varav nio (9 årsarbetare) är förskollärare och 15 barnskötare.

Fem av förskolans avdelningar finns i en huvudbyggnad och de yngsta barnens två avdelningar finns i en närbelägen paviljong. Förskolan arbetar i möjligaste mån utifrån åldershomogena grupper. Varje avdelning i huvudbyggnaden har tillgång till fyra rum och två större gemensamma lekhallar. Varje avdelning i paviljongen har tillgång till ett större och ett mindre rum. Den pedagogiska miljön ger barnen tillgång till varierat material samt möjligheter till lek och egna val. Miljön är också anpassad för möten och ger förutsättningar för barnens lärande i samspel med andra.

Förskolan har tillgång till en inhägnad utomhusmiljö med plan terräng som är indelad i två separata gårdar, en större och en mindre.

Barngruppernas storlek och sammansättning

Avdelning	Ålder	Antal barn
Vargen	1-2 år	14
Björnen	1-2 år	14
Äpplet	2-3 år	18
Fjärilen	3-4 år	20
Ugglan	3-4 år	19
Lammet	4-5 år	22
Imse	4-5 år	21
		128

Nyckeltal

Nedan redovisas förskolans nyckeltal. Antal anställda pedagoger i olika kategorier och tjänstgöringsgrad samt antalet inskrivna barn vid tillfället för granskningen.

Statistik	Förskolan Ballongen
Antal barn per årsarbetare	5,9
Antal barn per årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen	14,2
Andel % årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen	38 procent

6.3 Måltidssituationen

Lunchen lagas i Krusboda skolas kök och transporteras i värmeskåp till förskolans huvudbyggnad och paviljong. Förskolan har ett eget köksbiträde som förbereder lunchen och övriga måltider till avdelningarna i huvudbyggnaden. Pedagogerna i paviljongen förbereder den tilltransporterade lunchen och övriga måltider själva. Enligt kökschefen på Krusboda skola lagas en stor andel av maten från grunden och andelen ekologiska produkter uppgår till cirka 30-35 procent.

- Frukost serveras 7.30
- Frukt serveras cirka 9.30
- Lunch 10.45 för de yngre barnen och 11.00 för de äldre barnen
- Mellanmål 14.00
- Frukt serveras 16.30

Förskolan lever upp till rekommendationerna för måltidsintervaller för barn enligt Livsmedelverkets råd ”Bra måltider i förskolan”.

I huvudbyggnaden äter barnen sina måltider inne på avdelningarna och i lekhallarna, som också fungerar som matsalar. I en av matsalarna dukas en buffé upp varje dag. Barnen fick efter förmåga ta mat själva och vi såg att pedagogerna fanns nära till hands. Efter maten dukade barnen av efter sig.

Barnen i paviljongen är i åldern ett till två år och äter sina måltider inne på avdelningen. Vi observerade att pedagogerna lade upp all mat på barnens tallrikar utan att barnen varken tillfrågades, fick se vad som serverades eller prova på att ta maten själv. Enligt livsmedelsverkets råd är måltidssituationen en del av den pedagogiska verksamheten där möjligheterna till en grund för bra matvanor hos barn läggs.

Förskolechefen berättade att hon sett till att fler grönsaker serveras. Hon reflekterade även över att det serveras mycket kött, fisk och vegetariska maträtter men sparsamt med grönsaker. Vi noterade i samband med observationerna av lunchen att andelen serverade grönsaker varierade mellan

huvudbyggnaden och paviljongen. I huvudbyggnaden serverades flera olika sorters grönsaker medan i paviljongen serverades endast ett fåtal grönsaker.

Under barnens måltid pågick städning i intilliggande rum vilket vi upplevde som något störande för måltidsmiljön.

61 föräldrar har svarat. Andelen svar redovisas i procent.

6.4 Öppettider – tillgänglighet utifrån föräldrars behov

Förskolans öppettider är 06.30-17.30. I samband med APT (arbetsplatsträff) stänger förskolan 15.45. Förskolan samarbetar med Dalstugan under fyra veckor på sommaren samt under jul- och nyår. Verksamheten har fem planeringsdagar per år. Alternativ omsorg erbjuds när verksamheten har stängt. Merparten av föräldrarna uppger att de är nöjda med förskolans öppettider.

61 föräldrar har svarat. Andelen svar redovisas i procent.

6.5 Säkerhet

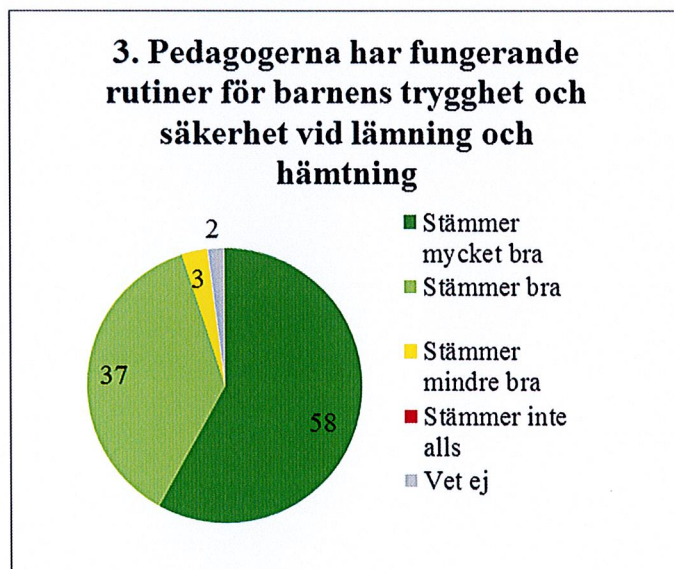
Om det vid tillfället för tillsynsbesöket framkommer allvarliga risker eller brister i barnsäkerheten rapporterar kvalitetsenheten detta snarast till förskolechef för omedelbara åtgärder och för kännedom till barn- och utbildningsförvaltningen.

Vi har observerat gruppstorlek, pedagogtätthet och trygghet i samband med barnens vistelse på förskolan. Resultatet från dessa observationer visar att pedagogerna hade god uppsikt över barnen och kunde tillgodose varje enskilt barns behov av omsorg. Vid utevistelsen fördelade sig pedagogerna över respektive gård. Vi ser att pedagogerna har rutiner i samband med barnens in- och utpassage till och från gården eller förbi grindar.

Vid våra besök kunde vi inte se några allvarliga risker eller brister för barnsäkerheten.

Barnskydds rond genomförs årligen. Förskolan har olika handlingsplaner som är kopplade till arbetet med barnsäkerheten. Det finns en utrymningsplan med samlingsplatser för varje avdelning vid brand. Brandutrymningsövning genomförs en gång per termin. Senaste brandutrymningsövning genomfördes hösten 2016.

Pedagogerna för listor över barnens närvaro. Pedagogerna har rutiner vid öppning, stängning och vid utomhusaktiviteter. Det finns rutiner för om någon annan än föräldrarna hämtar och lämnar barnet.

65 föräldrar har svarat. Andelen svar redovisas i procent.

6.6 Bedömning

Förskolechefen har genom utbildning och erfarenhet pedagogisk insikt för att kunna leda verksamheten på förskolan Dalstugan.

7 Normer och värden

Förskolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfatta dem (Lpfö 98).

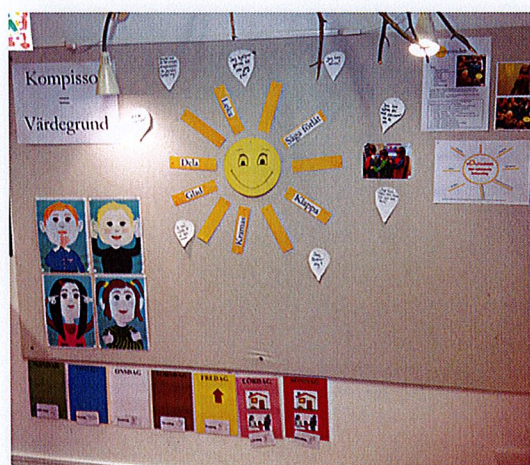
Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att hindra kränkande behandling av barn. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (skollagen 6 kap. 8 §).

Förskolan arbetar utifrån planen mot diskriminering och kränkande behandling daterad 2016/2017. På förskolan finns även handlingsplaner kring värdegrund, jämställdhet och inkludering (en förskola för var och en), reviderade 2016-09-26. Förskolan arbetar även med Rädda barnens handbok för vuxna ”Stopp! Min kropp!”²

Vid våra observationer hade pedagogerna ett bra förhållningssätt mot såväl barn som övriga pedagoger. Vi upplevde att barnen var trygga med varandra och med pedagogerna.

En kompisol har arbetats fram på varje avdelning. Vi såg vid våra besök att kompisolen fanns som en röd tråd i värdegrundsarbetet på förskolan. Arbetet med klimatet i barngrupperna och hur man är en bra kompis är två viktiga teman i pedagogernas förebyggande arbete med normer och värden. Barnen är enligt pedagogerna delaktiga i att ta fram förhållningsregler om hur man ska vara mot varandra. Barnen använder sig av stopphanden för att markera något man inte vill.

En av förskollärarna berättade att varierat och formbart material tillförts i barnens lärmiljö, vilket har resulterat i färre konflikter mellan barnen. Nu inbjuder materialet till lek oavsett kön och ålder och barnen har fått fler möjligheter till att undersöka och utforska.

Kompisso i samlingshörna

² Rädda Barnen – Stopp! Min Kropp! En handbok för vuxna i hur man pratar med barn om kroppen, gränser och sexuella övergrepp.

Normkritisk litteratur för barnen saknas enligt pedagogerna och behöver köpas in för att ytterligare lyfta värdegrundsfrågorna i barngrupperna. De berättade också att normer och värden är ett område de vill ha mer utbildning och diskussioner kring.

65 föräldrar har svarat. Andelen svar redovisas i procent.

7.1 Bedömning

Förskolan arbetar med normer och värden enligt läroplanens intentioner.

8 Utveckling och lärande

Förskolans verksamhet ska präglas av en pedagogik där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. (Lpfö98).

Förskolan arbetar utifrån enhetsmålen i Bestyr³ med aktiviteter som omfattar pedagogisk miljö, material, pedagogisk dokumentation, språk, matematik, förhållningssätt, kommunikation och ledarskap.

Inomhusmiljön:

Den fysiska miljön på förskolan är indelad i olika hörnor som bidrar till att skapa en kreativ miljö.

Förskolan har tagit bort en del av de traditionella leksakerna och fyllt på med mer varierat och formbart material för skapande och utforskande som gynnar barnens fantasi och kreativitet.

Materialet är lättillgängligt, sorterat och inbjudande. Enligt pedagogerna har materialet introducerats av förskolechefen, som med sina kunskaper gett pedagogerna nya sätt att tänka och utforma miljön.

Detta har enligt dem på ett positivt sätt påverkat verksamheten. De berättade vidare att barnen har fått nya möjligheter att vidga sina kunskaper och även varit delaktiga i utformningen av miljön.

Inspirationsbilder från barnens byggen, teckningar och skapande av olika material är väl synliga i miljöerna.

³ Bestyr är ett beslutsstödsystem som ger möjligheten till ett strategiskt grepp om hela verksamhetsstyrningen.

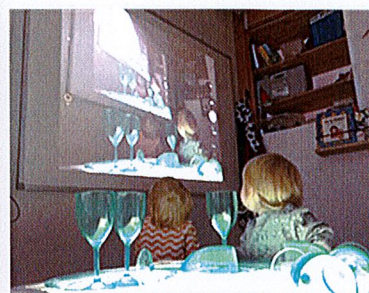
Mönster skapas
med gumminodd,
spik och träskiva.

Bygg- och
konstruktionshörna

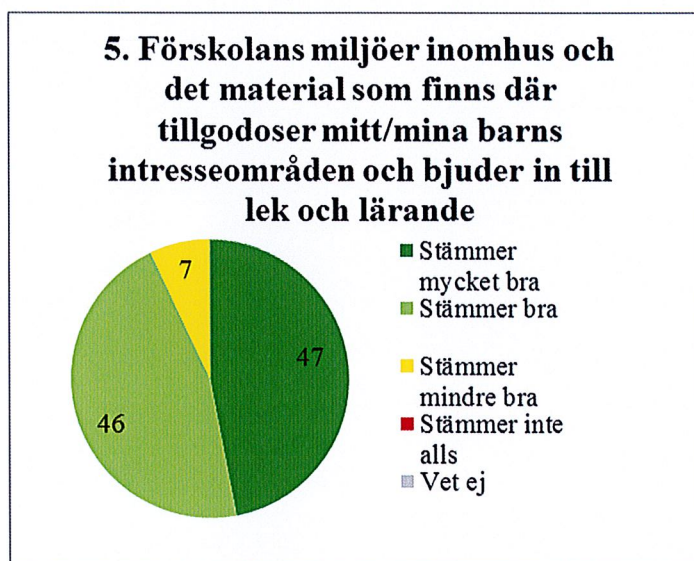
Ateljé

Barns utforskande vid
ljusbordkopplat till ljuskanon

Vi kunde se att språk, matematik, naturvetenskap och teknik synliggörs i miljöerna och att färger är ett genomgående tema i verksamheten i både aktiviteter, material, sortering och exponering.

På avdelningarna för de yngre barnen har man inte kommit lika långt i sitt arbete med att skapa en kreativ miljö. Pedagogerna för de yngre barnen berättade att de behöver få till hörnorna i miljön och se över materialutbudet.

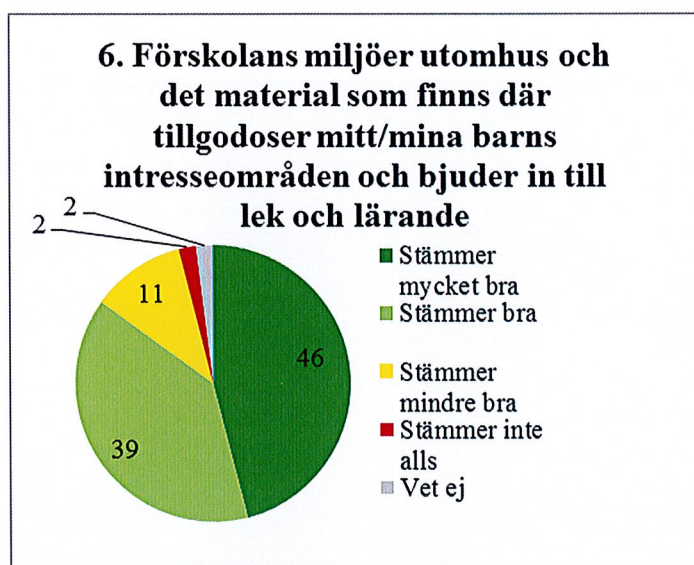

57 föräldrar har svarat. Andelen svar redovisas i procent.

Utomhusmiljön:

Förskolans utomhusmiljö består av en stor och en liten gård där det finns platser för olika aktiviteter. På stora gården finns lekredskap, utekök för barnen, fotbollsmål och odlingslådor. På den mindre gården finns olika lekredskap för yngre barn.

Pedagogerna berättade att de ofta använder närmiljön som lärmiljö. Barnen tar vid dessa tillfällen med sig olika sorters naturmaterial in i inomhusmiljön.

56 föräldrar har svarat. Andelen svar redovisas i procent.

Verksamhet

Övergripande tema på förskolan för läsåret 2016/2017 är de fem elementen: jord, eld, vatten, luft och metall. Utifrån temat har varje avdelning valt olika projekt som de arbetar med tillsammans med barnen.

Pedagoger och barn arbetar i projektgrupper tre dagar i veckan för att utforska och dokumentera tillsammans för att sedan hitta nya utmaningar i projektet. Vi såg att pedagogerna återkopplade och utmanade barnen utifrån deras tidigare erfarenheter och erbjöds flera olika sätt att tillägna sig kunskaper både i verksamheten och inom projektet. Pedagogerna använder sig av lotusdiagram⁴ för att tydliggöra och synliggöra läroplanens olika målområden som ingår i projektarbetet. Några avdelningar har ännu inte kommit igång med projekt utan arbetar mer utifrån att erbjuda olika aktiviteter som barnen får prova på. De yngsta barnens avdelningar har trygghetsarbetet i fokus och arbetar med Babblarna⁵, skogen samt att bekanta sig med sin närmiljö.

⁴ Lotusdiagram- Kvalitetsverktyg för att tydliggöra och synliggöra arbetet med läroplanens olika målområden

⁵ Babblarna – några färgglada figurer som flexibelt kan användas i undervisningen inom flera av läroplanens målområden.

<p>Helhet/allsidighet</p> <ul style="list-style-type: none"> * Tillägna sig och nyansera innebörden i begrepp, se samband och upptäcka nya sätt att förstå sin omvärld. * Utveckla sin identitet och känna trygghet i den. * Utveckla självständighet och tillit till sin egna förmåga. * Känna delaktighet i sin egen kultur och utvecklar känsla och respekt för andra kulturer. 	<p>Språk/Kommunikation</p> <ul style="list-style-type: none"> * Utveckla sin förmåga att lyssna, reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar och försöker förstå andras perspektiv. * Utveckla ett nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra. * Utveckla intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och kommunikativa funktioner. * Utveckla intresse för bilder, texter och olika medier samt sin förmåga att använda sig av, tolka och samtala om dessa. * Barn som har ett annat modersmål än svenska utvecklar sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål. 	<p>Lek</p> <ul style="list-style-type: none"> * Utveckla sin nyfikenhet och lust samt förmåga att leka och lära. <p>Social kompetens/värdegrund</p> <ul style="list-style-type: none"> * Utveckla sin förmåga att fungera enskilt och i grupp, att hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt ta ansvar för gemensamma regler. * Utveckla öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar. * Utveckla sin förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra. * Utveckla sin förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen. * Utveckla förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. * Utveckla respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö. * Utveckla sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed få möjlighet att påverka sin situation. * Utveckla sin förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för forskolans miljö. * Utveckla sin förmåga att förstå och att handla efter demokratiska principer genom att delta i olika former av samarbete och beslutsfattande.
<p>Matematik</p> <ul style="list-style-type: none"> * Utveckla förståelse för rum, former, läge och riktning och grundläggande egenskaper hos mängd, antal, ordning och talbegrepp samt för mätning, tid och förändring. * Utveckla sin förmåga att använda matematik för att undersöka, reflektera över och pröva olika lösningar av egna och andras problemställningar. * Utveckla sin förmåga att urskilja, uttrycka, undersöka och använda matematiska begrepp och samband mellan begreppen. * Utveckla sin matematiska förmåga att föra och följa resonemang. 	<p>Naturvetenskap/Teknik</p> <ul style="list-style-type: none"> * Utveckla sin förståelse för naturvetenskap och samband i naturen och sin kunskap och växter, djur samt enkla kemiska processer och fysiska fenomen. * Utveckla förmågan att urskilja teknik i vardagen och utforska hur enkel teknik fungerar. * Utveckla förmåga att bygga, skapa och konstruerar med hjälp av olika tekniker, material och redskap. * Utveckla intresse och förståelse för naturens olika kretslopp och för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra. * Utvecklar sin förmåga att urskilja, utforska, dokumentera, ställa frågor om och samtala om naturvetenskap. 	<p>Hälsa/Rörelse</p> <ul style="list-style-type: none"> * Utveckla sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt sin förståelse för vikten av att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande.
<p>Skapande</p> <ul style="list-style-type: none"> * Utveckla sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama. 		

Lotusdiagram

Vi såg många tillfällen då barn samspelade i aktiviteter och tog lärdom av varandra. Pedagogerna visade på nya sätt att använda materialet.

8.1 Dokumentation av barns lärande

Pedagogisk dokumentation och portfolio är exempel på metoder som kan användas för att följa barnets utveckling och lärande och göra barnets läroprocesser och lärstrategier synliga för barnet, vårdnadshavare och pedagogerna⁶.

För att beskriva barns läroprocesser utgår man från barns intressen. Dokumentationen bör omfatta hur barn undersöker och får möjligheter till att lära sig och vad det leder till, steg för steg. Hur använder sig barn av sina tidigare erfarenheter och hur fortsätter läroprocessen. Hur används barns nyvunna kunskaper för att utvärdera och utveckla verksamheten?

Den dokumentation som vi tog del av i barnens pärmar och på väggar innehåller bilder med läroplanscitat, gruppdokumentation från projekt och barns reflektioner. Varje avdelning har en egen blogg där man kan se många goda exempel på hur förskolan synliggör arbetet med strävansmålen i läroplanen och de olika projekten för föräldrarna. Barnens alster från arbetet med projekten och övrig dokumentation finns väl synliga i verksamheten. Vi kunde vid våra besök i dokumentationen till viss del se barns läroprocesser. Pedagogerna berättade att det är något man lyfter muntligt med föräldrarna på utvecklingssamtalet.

Pedagogerna använder lärplattor (iPad) och bärbara datorer. Vid våra besök såg vi att pedagogerna låter barnen vara delaktiga och lär dem hur tekniken fungerar. Barnen får ta bilder med lärplattan och

⁶ Skolverkets allmänna råd med kommentarer sid.8 – Förskolan, reviderad 2016.

kommentera det de tagit kort på, söka efter fakta på webben, reflektera över dokumentationen på lärplattan och storbildskärmen samt använda olika appar med pedagogiska spel.

Förskollärarna berättade att de vill fördjupa sina kunskaper i hur dokumentationen ännu mer kan bidra till barns lärande men att de ännu inte har kommit i gång med dessa diskussioner.

På förskolan finns tre ljuskanoner. Dessa används till exempel för reflektion med barnen eller för att visa bilder från olika aktiviteter.

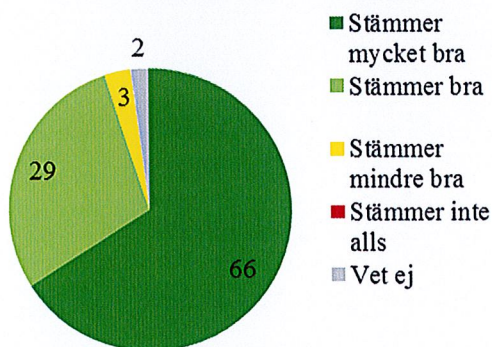

Dokumentationshörna av projekt närmiljön.

Dokumentationsvägg för barns teckningar.

7. Mitt/mina barns lärande dokumenteras och synliggörs både för mig och mina barn

Kommentar:

30 % (18 st) av de svarande föräldrarna har i fritextsvaren lyft fram bloggen som ett exempel på hur verksamheten visar på barns lärande och aktiviteter.

61 föräldrar har svarat. Andelen svar redovisas i procent.

8.2 Barn i behov av särskilt stöd

Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd som deras speciella behov kräver. (Skollagen 8 kap. 9 §)

Förskolan har skriftliga rutiner kring barn i behov av stöd.

8.3 Barn med annat modersmål än svenska

Förskolan ska medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. (Skollagen 8 kap. 10 §)

Förskolan har cirka fyra procent barn med annat modersmål. Enligt pedagogerna arbetar de med olika aktiviteter som har kopplingar till ett mångkulturellt samhälle.

8.4 Bedömning

Förskolan har en stimulerande miljö med tillgång till varierat och formbart material för skapande, utforskande och upplevelser som gynnar barns fantasi och kreativitet.

På förskolan finns goda exempel på dokumentation som ger förutsättningar för att kunna utveckla den vidare till pedagogisk dokumentation.

Förskolans blogg är ett gott exempel på hur man kan synliggöra verksamheten och barns lärande.

9 Barns inflytande

I förskolan läggs grunden för att barnen ska förstå vad demokrati är. Barnen ska alltefter ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i verksamheten. Barnens behov och intressen bör ligga till grund för utformningen av miljön och planeringen av verksamheten (Lpfö 98).

Vi observerade att pedagogerna interagerade med barnen, gav förhandsinformation, återkopplade och deltog i barnens upptäckter och lekar. Barnen är delaktiga och har inflytande över miljön och dokumentationen. Till exempel har olika rum utformats utifrån barnens önskemål och barnens egna förslag har uppmuntrats. Vi observerade att barnen på en av de äldre barnens avdelningar fått iordningställa ett skogsrum och ritrum utifrån deras intressen och önskemål. Inspirationsbilder från barnens egna byggen, teckningar och skapande av olika material är väl synliga i miljön.

Förskolechefen berättade att hon vill att barnen ska kunna vara delaktiga i förändringen av miljön, hur den utformas, vid inköp av material och i avdelningarnas bloggar.

Inför utvecklingssamtalet intervjuas de äldre barnen. Barnet deltar i det avslutande utvecklingssamtalet inför övergången till förskoleklass.

9.1 Bedömning

Förskolan arbetar med barns inflytande enligt läroplanens intentioner.

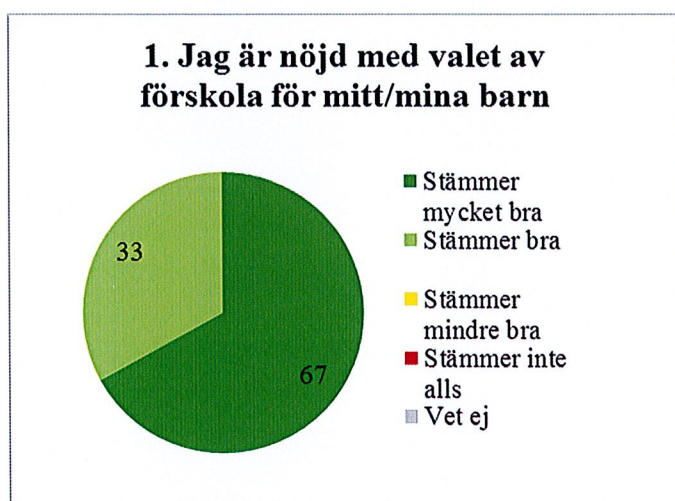
10 Förskola och hem

Förskolans arbete med barnen ska ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen⁷. Föräldrarna ska inom ramen för de nationella målen få vara med att påverka verksamheten i förskolan (Lpfö 98).

10.1 Föräldrasamverkan och information från förskolan

Förskolan samverkar med föräldrarna på olika sätt:

- Föräldraaktiv inskolning - När ett nytt barn börjar på förskolan är föräldern tillsammans med sitt barn tre dagar i verksamheten
- Utvecklingssamtal - Föräldrarna erbjuds ett utvecklingssamtal per termin. Uppföljningssamtal erbjuds nya vårdnadshavare efter att barnet gått ett tag. Varje pedagog har ansvarsbarn
- Föräldramöte - Föräldrarna bjuds in till ett föräldramöte per läsår
- Föräldrarna kan genom avdelningens blogg följa verksamheten. Bloggen uppdateras två gånger i veckan
- Övrig samverkan - Några gånger per termin inbjuds föräldrarna till olika aktiviteter i samband med olika traditioner
- Skriftlig information - Föräldrarna får ett informationsbrev, som pedagogerna på varje avdelning skriver cirka en gång per månad. Brevet anslås även i hallen
- Samtliga avdelningar har dagsaktuell information på tavla i hallen
- Information via brev från förskolechef till föräldrar två till tre gånger per termin.

64 föräldrar har svarat. Andelen svar redovisas i procent.

⁷ Skollagen (2010:800) 3 kap. 4§, 4 kap. 9 §, 13-14§§, Lpfö 98 kap. 2.4.

10.2 Inkomna synpunkter från medborgare (föräldrar)

I kommunens synpunktshantering noteras inga synpunkter på förskolan under perioden september 2015 till november 2016.

10.3 Bedömning

Samtliga föräldrar som har deltagit i webbenkäten uppger att de är nöjda med valet av förskola för sina barn. De lyfter främst fram pedagogerna.

11 Övergång och samverkan

I den 2016 reviderade läroplanen (Lpfö 98) har avsnittet om att innehållet i utbildningen ska föras över vid barns övergångar från förskolan till förskoleklassen förtydligats. Det har även förtydligats att förskolläraren vid avlämnande förskola har ett särskilt ansvar för att föra över information om innehållet i utbildningen i samband med övergång.

Förskolan följer kommunens riktlinjer för övergång till förskoleklass.

12 Uppföljning, utvärdering och utveckling

Förskolans kvalitet ska kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följas upp, utvärderas och utvecklas.

Förskolechefen har ansvaret för verksamhetens kvalitet.

För förskolorna Ballongen och Dalstugan finns en pedagogisk årsplan för läsåret 16/17. I planen finns olika aktiviteter inplanerade under året. Till exempel framgår när förskolan planerar och utvärderar verksamheten.

Ballongen och Dalstugans pedagogiska årsplan 16/17

Juli	Augusti	September	Oktober	November	December
Semester Sommarstädning och genomgång av material	Introduktion av grundverksamhet och material. Inskolning Observationer Kollektiva och enskilda läroprocesser dokumenteras Årshjul/aktiviteter Planeringsdagar	Urval Reflektion Projektstart Stora och små Projekt drivs och dokumenteras. Uppföljningssamtal Årshjul/aktiviteter Föräldramöte	Stora och små Projekt drivs och dokumenteras. Kollektiva och enskilda läroprocesser dokumenteras Årshjul/aktiviteter Utvecklingssamtal	Stora och små Projekt drivs och dokumenteras. Kollektiva och enskilda läroprocesser dokumenteras Årshjul/aktiviteter Utvecklingssamtal Planeringsdag	Traditionsfas Utvärdering Analys Halvårs sammanställning av kvalitetsarbete Årshjul/aktiviteter Föräldrafika
Januari Observation och Inventeringsfas. Ev inskolning Kollektiva och enskilda läroprocesser dokumenteras Årshjul/aktiviteter Planeringsdag	Februari Stora och små Projekt drivs och dokumenteras. Kollektiva och enskilda läroprocesser dokumenteras Årshjul/aktiviteter Föräldraråd Brukarenkät Föräldrafika F-möte 5 åringar	Mars Stora och små Projekt drivs och dokumenteras. Kollektiva och enskilda läroprocesser summeras inför samtal. Årshjul/aktiviteter Utvecklingssamtal	April Projekt färdigställs Dokumentations summering. Överlämningsarbete F-klass Fixardag Årshjul/aktiviteter Föräldraråd Utvecklingssamtal	Maj Projektavslut och vernissager. Inskolning F-klass Förskolans dag. Gårdsfest Årshjul/aktiviteter Skatting Föräldraaktivitet. Planeringsdag	Juni Följa upp mål och analysera resultat Plan för HT Revidering av planer.

Traditioner uppmärksammas och firas under året.

Nämndmål

Barn- och utbildningsnämnden har identifierat tre delmål som de kommunala förskolorna i Tyresö ska ha särskilt fokus på för att nå målet att Tyresö ska bli en av Sveriges bästa skolkommuner. För att nå målen ska verksamheten präglas av trygghet, delaktighet och höga resultat.

Enhetsmål

Förskolorna Ballongen och Dalstugan har brutit ner nämndmålen i fem övergripande mål och aktiviteter för att nå målen under läsåret 16/17.

Mål	Aktiviteter
Upplevelsen av trygghet ska öka.	Ge daglig återkoppling till vårdnadshavare för att öka tryggheten, synliggöra lärandet och projekterande. Genom att aktivt arbeta med likabehandlingsplanen, normer och värden.
Lärandet ska öka i verksamheten.	Arbeta medveten med handlingsplaner kring matematik och språk. Synliggöra lärandet i verksamheten genom information och kommunikation.
Barns och vårdnadshavares delaktighet i förskolan ska öka.	Synliggöra barns lärande, inflytande och delaktighet genom pedagogisk dokumentation.
Ökat fokus på språkutveckling.	Genom att göra de pedagogiska miljöerna språkliga utifrån flera dimensioner där hela kroppen blir språklig genom ateljékultur.
Förskolechefens ansvar.	Genom att aktivt jobba med tydligt ledarskap med fokus på pedagogiska miljöer och arbetsmiljö.

För att följa upp arbetet med de övergripande målen under läsåret sker en uppföljning av förskolechefen månadsvis i beslutsstödsystemet Bestyr och bygger på uppgifter lämnade av pedagogerna.

Förskolan har cirka 15 handlingsplaner inom olika områden där de flesta har koppling till läroplanens olika målområden. Förskollärarna berättade att flera av handlingsplanerna inte är förankrade i verksamheten och känns som ”överdrivna moment”.

Vi konstaterade vid våra besök och i intervjun med förskollärarna att det systematiska kvalitetsarbetet i hur man använder sig av resultaten från dokumentation, uppföljningar och utvärderingar inte är tydliggjort.

Kompetensutveckling

Under hösten 2016 startade de kommunala förskolorna ett nätverk för pedagoger i kollegialt lärande där två förskolechefer är med och håller i forumet. Syftet med forumet är att genom kollegiala läroprocesser skapa samsyn bland pedagogerna i Tyresö kommuns förskolor, kvalitetssäkra den pedagogiska verksamheten och arbeta mot en likvärdig förskola.

Samtidigt startade två förskolechefer workshops med pedagoger från kommunens förskolor med syfte att ge och få inspiration, nya pedagogiska perspektiv med fokus på lärande miljöer och material i vardagen.

Under våren och hösten 2016 har pedagogerna haft kompetensutveckling inom enheten kring ateljékultur, pedagogiska miljöer, att använda återbruksmaterial, pedagogisk dokumentation, matematik och digitala verktyg.

Förskolan har handledning med tal- och specialpedagog från RUC (Resurs- och utvecklingscenter, tidigare skoldatatek- och språkotek). Pedagogerna använder sig av stödmaterialet i verksamheten.

Några pedagoger går en utbildning om barn med autism.

12.1 Föräldraenkät 2016

Föräldrarna erbjuds även att svara på den kommungemensamma enkäten. Senaste enkät gjordes i januari 2016 och svarsfrekvensen var 94 procent. Jämfört med kommunsnittet 2016 ligger förskolans resultat över inom fem målområden och under inom ett målområde (se bilaga 1). Jämfört med föregående års enkät har resultaten förbättrats inom två målområden och försämrats inom fyra målområden.

Förbättrade resultat:

- Övergripande frågor
- Utveckling och lärande

Försämrade resultat:

- Normer och värden
- Ansvar och inflytande

- Skola och hem
- Styrning och ledning

12.2 Bedömning

På förskolan finns en tydlig grundstruktur för det systematiska kvalitetsarbetet, men den behöver förankras i verksamheten.

13 Referenser

Barnens pärm

Bra måltider i förskolan, Livsmedelsverket 2016

Brandplan

Dokumentation av utvecklingssamtal, mall

Förskolans läroplan, Lpfö 98, reviderad 2016

Förskolans logga för förebyggande arbetet, Nolltolerans

Förskolans blogg

Handlingsplan arbetsro

Handlingsplan kring värdegrund 2016/2017, reviderad 2016-09-26

Handlingsplan jämställdhet 2016/2017, reviderad 2016-09-26

Handlingsplan delaktighet och inflytande 2016/2017, reviderad 2016-09-26

Handlingsplan jämställdhet 2016/2017, reviderad 2016-09-26

Handlingsplan för inkludering 2016/2017, reviderad 2016-09-26

Handlingsplan språket 2016/2017, reviderad 2016-09-26

Handlingsplan matematik 2016/2017, reviderad 2016-09-26

Handlingsplan leken 2016/2017, reviderad 2016-09-26

Handlingsplan rörelse 2016/2017, reviderad 2016-09-26

Handlingsplan skapande 2016/2017, reviderad 2016-09-26

Handlingsplan vid utflykt 2016/2017, reviderad 2016-09-26

Handlingsplan för lärplatta 2016/2017, reviderad 2016-09-26

Handlingsplan sorg 2016/2017, reviderad 2016-09-26

IKT plan förskolorna Ballongen och Dalstugan 2016/2017, reviderad 2016-09-26

Informationsbrev till föräldrar

Plan mot diskriminering och kränkande behandling 2016/2017

Klagomålsrutiner

Målstyrning 2016/2017

Närvarolista

Rutiner för öppning och stängning

Rutiner för pedagogisk dokumentation 2016/2017, reviderad 2016-09-26

Rutiner vid utevistelse

Skollagen 2010:800

Skolverkets allmänna råd med kommentarer för förskola, reviderad 2016

Utrymningsplan med samlingsplats

Årshjul verksamhetsåret

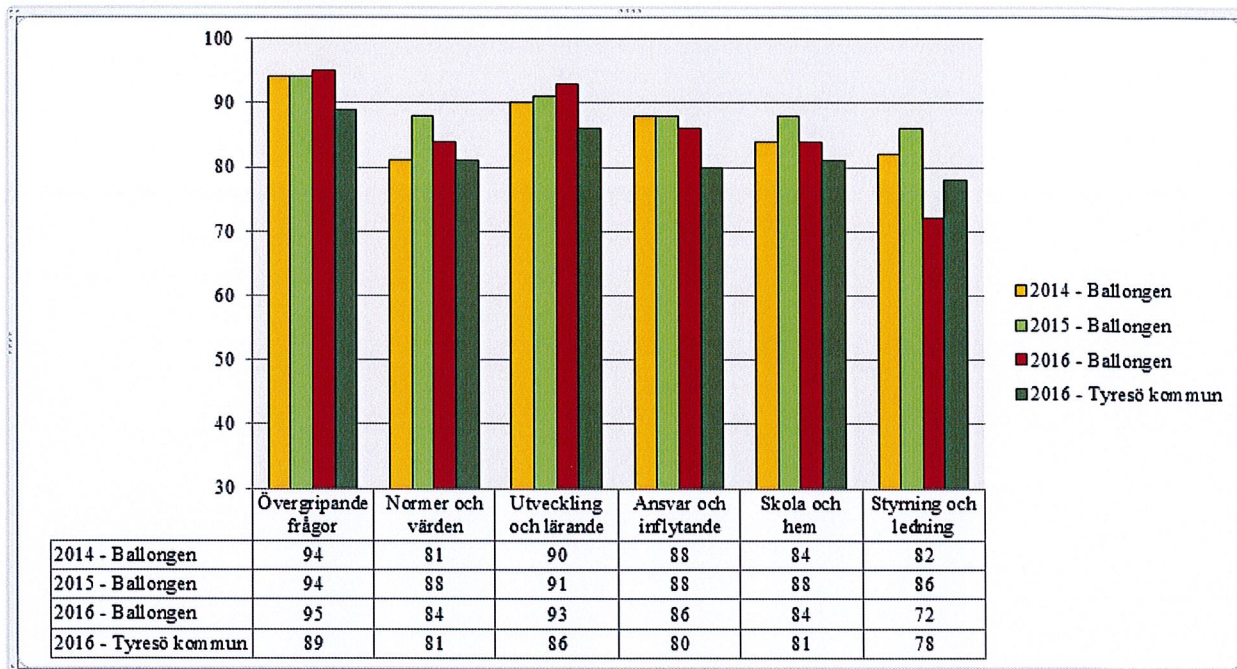
Årshjul pedagogiska året

Bilaga 1

Varje år genomförs en enkät där föräldrar får svara på frågor om förskolans verksamhet inom olika områden.

Sammanställning av föräldraenkät förskolan Ballongen

Svarsfrekvens 2016 – 94 % Antal svarande: 113

Bedömning enligt skala i procent: Stämmer mycket bra Stämmer ganska bra Stämmer ganska dåligt Stämmer mycket dåligt Vet ej
 Tabellen ovanför visar de gemensamma värdena för stämmer mycket bra och stämmer ganska bra

Frågorna handlar bland annat om:

Övergripande frågor

Nöjdhet med och rekommendation av verksamheten.

Normer och värden

Barnens trygghet och värdegrundsarbetet på förskolan.

Utveckling och lärande

Barnens trivsel och stimulans samt engagemang hos Pedagogerna.

Ansvar och inflytande

Uppmuntran till ansvar och inflytande.

Skola och hem

Samarbete och kommunikation mellan föräldrarna och förskolan.

Styrning och ledning

Pedagogernas kompetens och förtroende för ledningen.